

DE MAKELAAR

(Kerststuk monoloog)

Ik ben onroerend goed makelaar.

Ik heet Van Zandvoort. Je hebt misschien wel eens gelezen: Van Zandvoort, makelaars in onroerend goed.

Ik heb een goed kantoor; we zijn met drie firmanten. We zijn bekend in Breda. Het gaat goed. We werken ons kapot, maar we hebben succes.

Mijn vrouw Anja werkt ook. Ze verkoopt computers.

We hebben een zoon van 20 en een dochter van 18. Die zijn allebei nog thuis. Allebei aan de studie.

We hebben het goed. Mooi huis. Twee auto's. Niets tekort.

Ons huwelijk is niet zo goed. Hoe dat komt? Ik weet het niet. We werken allebei. We hebben ieder ons eigen leven. Het is al jaren stil tussen ons. We zetten ons er overheen.

We praten niet veel. Het hoognodige. Er is geen oorlog of zo. Er is alleen maar stilte. Geen slechte relatie, eigenlijk geen relatie.

Afgelopen weekend hadden we een probleem. Er ontstond plotseling ruzie.

Waar het over ging? Dat zal ik niet vertellen. Het is niet de moeite waard. Het was maar een kleinigheid. Maar plotseling was er een scène van jewelste. Eerst een woordenwisseling tussen Anja en mij. Toen begonnen de kinderen zich ermee te bemoeien. Ze kozen partij tegen mij, en ik stond helemaal alleen. Ik was woedend. Het ene woord lokte het andere uit.

Op een gegeven moment was mijn zoon kwaad het huis uitgelopen, vertrokken naar een vriend. Mijn dochter rende naar haar kamer en sloot zich op.

En daar zat ik alleen in de zitkamer. Mijn vrouw was iets aan het doen in de keuken.

Alle vier apart.

't Was zaterdagavond.

Toen werd er gebeld.

Ik doe de deur open. Mijn buurman, Jim, staat op de stoep.

Ik zeg: Hoi, wat is er?

Ik ken ze goed de burens. Fijne mensen. Gelovige mensen, maar toch aardig.

Jim zegt: Kun je mij even helpen? Mijn vrouw moet naar het ziekenhuis om te bevallen.

Nou wist ik dat ze zwanger was van de tweede. Maar niet dat het al zover was.

Nee, zegt hij, het is te vroeg. Er zijn complicaties. Ze zou eigenlijk thuis bevallen, maar de verloskundige zegt dat het beter is dat ze naar het ziekenhuis gaat. Want het komt vier weken te vroeg. En dan kan het beter daar gebeuren.

Hij zegt: Zou jij me willen rijden? Dan kan ik haar een beetje ondersteunen. Bovendien kon hun zoontje dan ook mee, en kon hij daarop letten.

Ik zeg: Prima. Ik vond het een goede gelegenheid om even van huis weg te zijn. De sfeer was daar om te snijden.

Dus ik loop naar buiten, rijd de auto voor, en we gaan naar het ziekenhuis.

Mijn buurvrouw was zwak, ze had al weeën en was niet erg aanspreekbaar. Jim was heel zorgzaam voor haar. Ondersteunde haar, nou ja, zoals je kunt verwachten. Hun zoontje, Patrick was heel braaf en stil. Zo reden we naar het ziekenhuis.

We reden naar de eerste hulp. Hij had al getelefoneerd. Ze werd op een brancard gelegd, en ze werd weggebracht, ik denk naar de verloskamer, en Jim ging erachter aan.

Ik bleef op de gang te wachten tot er nieuws was. Patrick zat stil naast me.

Heel die ruzie van die avond ging weer door me heen. Jarenlang hadden we niet zo'n woordenwisseling gehad. Het was toch een soort koude oorlog.

Misschien was het wel alle frustratie en teleurstelling van jaren, die er plotseling uitkwam. We waren alle vier uitgevallen. Het was een ontlasting van verdriet of zo. Er was niet zo veel geluk in huis.

Ik zat erover te peinen hoe weinig tijd we eigenlijk met elkaar doorbrachten. We leefden een beetje langs elkaar heen. Ik voelde me schuldig. Ik was geen goede vader, dacht ik, en ook geen goede echtgenoot. Door de jaren heen was ik meer bezig geweest mijn bedrijf op te bouwen dan mijn gezin.

Ik zat daar wel lekker. Het was rustig, die zaterdagavond. Ik probeerde mijn gedachten een beetje op een rij te krijgen. Ik had die dingen wel eens eerder bedacht, maar nu was er plotseling wat meer gelegenheid voor.

Ik zat daar een tijd te wachten. Na een uur of zo kwam Jim door de klapdeuren heen.

Ik vraag: Hoe is het?

Hij zegt: Ze is bevallen. Het is een zoon.

Ik zeg: Is je vrouw gezond?

Hij aarzelde een beetje. En hij keek ook niet zo blij. Ik dacht: Wat is er?

Hij zegt: Ja, ze is gezond.

Ik zeg: Is het allemaal goed gegaan? Hoe is de baby?

Hij zegt: Het is wel goed gegaan.

Ik zeg: Fijn joh.

Hij zegt: De baby heeft het Down syndroom.

Ik zeg: Wat?

Hij zegt: Het is een mongooltje.

Dan ben je even stil.

Ik dacht: een mongooltje, wat jammer.

Ik zeg: Je vrouw is nog zo jong.

Hij zegt: Ja, maar zoiets kan toch gebeuren.

Ik zeg: Hoe is ze eronder?

Jim zegt: Ze zei dat ze er blij mee was. Het gaf niet, zei ze. Het maakte haar niets uit. Ze hield er even veel van, zei ze.

Ik was weer even stil.

Ik zeg: Wat vind jij ervan? (Ik ben soms heel direct.)

Hij zegt: Ik moet er wel aan wennen. Ik had dit natuurlijk niet verwacht.

Ik zeg: Hadden jullie geen vruchtwaterpunctie laten verrichten?

Hij zei: Nee, daar voelden we niets voor. Het had toch niets uitgemaakt voor ons. We zijn gelovig, weet je wel.

Ik voelde met hem mee. Ik had medelijden met hem. Hij begreep hier niets van.

En plotseling werd ik boos. Ik dacht: Die mensen geloven toch. Waarom heeft God dit dan laten gebeuren? Ik dacht: Als God bestaat moet Hij wel heel wreed zijn! Dat Hij dit toelaat!

Ik zei het niet tegen hem. Daar stond Jim niet op te wachten.

Ik vroeg wel: Ben je niet boos?

Nee, zei-die. Ik heb wel een beetje raar gevoel. Ik moet er nog aan wennen.

Ik zeg: Wat doe je, ga je mee? Zal ik je thuisbrengen?

Nee, zegt hij, mijn vrouw heeft me nodig nu. Vooral nu. Dus ik blijf. Kan Patrick misschien met jou mee? Kan hij een nachtje bij jullie blijven? Dan haal ik hem morgenoch-

tend wel op.

Ik zeg: Natuurlijk, Jim. Ik zou alles voor die man gedaan hebben.

Dus ik neem Patrick mee naar mijn auto, en we rijden weg. Jim bleef slapen in het ziekenhuis.

Onderweg begon ik na te denken.

Ik dacht bij mezelf: Hier is een kind geboren. Vroeger dan ze gedacht hadden. Op een andere plaats. Geen thuisbevalling, zoals ze gedacht hadden, maar in een ziekenhuis. En dan ook nog een ander kind dan ze gedacht hadden. Gehandicapt.

Ik dacht: Eigenlijk vreemd, Kerstmis.

Ik zag plotseling een parallel.

Ik dacht: Word ik nou sentimenteel of zo?

Maar ik dacht: Met Kerstmis vieren we ook dat er een kind geboren werd. Heel anders dan die ouders gedacht hadden.

Maria moest zwanger en al op reis. Op een ezeltje of zo, of lopend. Ze moest bevallen op een heel andere plaats dan ze gedacht hadden. Niet thuis, maar ver weg. Niet in een herberg of in een ziekenhuis, maar in een stal. Als het waar is tenminste. In het stro, in een koeienstal, als je het mag geloven.

Ik dacht: Is dat nou flauwe kul, of is het echt gebeurd?

Want dat kind zou de Zoon van God zijn. Die naar de aarde is gekomen.

Dat dacht ik in de auto, met kleine Patrick naast me.

God zou naar de aarde zijn gekomen. Niet met een Down syndroom, maar wel als een weerloos kind. Dat verzin je toch niet?

Een kind in plaats van een koning. Een stal in plaats van een paleis.

Dat het kind van Jim een mongooltje is, heeft God laten gebeuren.

Maar dat kind in die stal heeft Hij ook laten gebeuren.

Ineens was ik niet boos meer.

Jim was ook niet boos geweest. Zijn vrouw had er vrede mee, had hij gezegd. Vrede.

Hij had wel een vraag: Waarom? Dat is de grote vraag: Waarom?

Waarom is dat allemaal gebeurd?

Zo reed ik naar huis. Ik praatte een beetje met Patrick.

Ik zei: Je hebt een broertje gekregen. Hij zei: Ja.

Ik vroeg: Ben je er blij mee?

Hij zei van wel. Hij wist het nog niet, hij begreep het nog niet precies. Hij is pas drie.

Ik ben thuis gekomen.

We hebben Patrick in bed gestopt.

Intussen was mijn zoon thuisgekomen.

Toen heb ik ze alle vier bij elkaar geroepen.

Ze waren een beetje verwonderd. Maar we zaten samen in de zitkamer. Anja, mijn zoon, mijn dochter en ik.

Ik heb het verhaal van Jim verteld. Ik heb ook mijn gedachten verteld over Kerstmis.

Ik zei: Als je zoiets meemaakt, vallen plotseling je eigen problemen in het niet. Wat maken we ons vaak druk om futiliteiten. We zien de belangrijke dingen over het hoofd.

Ik heb tegen mijn vrouw en kinderen gezegd:

Ik wil jullie vergeving vragen.

Ik ben de laatste tijd geen goeie man geweest. En geen goeie vader.

Ik ben te druk geweest met mijn werk, en eigenlijk met mezelf.

Ik heb niet naar jullie omgekeken.

Ik ben te cynisch geweest. Ik ben verhard. De belangrijkste dingen heb ik verwaarloosd.
Maar zo wil ik het niet langer.
Door wat ik vanavond gezien heb, ben ik iets gaan begrijpen.
Ik wil dat dit jaar Kerstmis anders is. Ik wil jullie Kerstfeest niet verpesten. Ik wil dat het vrede is.
Ze zeiden niets, ze luisterden alleen maar.
Ik zei: Kerstmis is niet zómaar een feest.
Het heeft een diepere betekenis.
En daarom vraag ik jullie vergeving.
Het bleef een tijd lang stil.
Ze hebben me vergeven. Het gebeurde in alle stilte. Ze zeiden niet veel. Maar ze aanvaardden het.
Anja kwam op me af, en omhelsde mij. Toen mijn kinderen.
Het is nu anders.
Mijn buurvrouw is weer thuis.
Ze hebben de bevalling toch gevierd. Niet zo uitbundig misschien. Maar het is wel feest geworden. Ze hebben kaartjes gestuurd, en de kraamvisite is gewoon gekomen.
En er was vrede. Bij de burens.
En bij ons.

